

Vyplňovací prohlášení k blankosměnce je pokus o odhad budoucího vývoje smluvního vztahu.

Kovařík

Blankosměnka

Vyplňovací právo vzniká dohodou, uzavřenou mezi osobou podepsanou na blankosměnce a osobou, které byla blankosměnka vydána (tj. majitelem listiny). Tímto ujednáním je vymezen obsah vyplňovacího práva (tj. určeno, kdy a jakým způsobem může jeho nositel chybějící údaje do blankosměnky doplnit). Dohoda nemusí mít písemnou formu (postačí, je-li uzavřena ústně, případně jen konkludentně) a její obsah může být zachycen i jen v jednostranném prohlášení, které pak slouží jako doklad o udělení vyplňovacího práva a jeho rozsahu. Při převodu (nebo přechodu) blankosměnky na jinou osobu právo vyplnit blankosměnku přechází na nabyvatele listiny, aniž by bylo nutné ohledně něj uzavírat smlouvu o postoupení pohledávky nebo smlouvu obdobnou, přičemž obsah vyplňovacího práva se bez dalšího (tj. pouze v důsledku převodu či přechodu blankosměnky na jinou osobu) změnit nemůže. I po převodu (nebo přechodu) blankosměnky na jinou osobu je tak pro vyplnění chybějících údajů nadále určující pouze obsah uzavřené dohody o vyplnění.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 2605/2007, ze dne 22.4.2009)

Dlužníci z blankosměnky

Dlužníci, kteří se podepsali na blankosměnku před jejím doplněním, stávají se vyplněním směnky směnečnými dlužníky s účinky ex tunc od vydání listiny. Dohoda o vyplnění blankosměnky podle čl. I § 10 zákona směnečného a šekového nemá stanovenou žádnou formu. Nedostatek takové dohody musí prokázat ten, kdo je na směnce podepsán. Podepíše-li blankosměnku osoba, která prokazatelně uzavřela smlouvu o vyplnění směnky s nabyvatelem směnky také jako zástupce jiného účastníka směnečného vztahu, je nutno nejméně neformální dohodu o vyplnění směnky považovat za prokázanou rovněž mezi tímto podepsaným a prvním majitelem listiny.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 5 Cmo 556/2000, ze dne 20.1.2001)

Vystavení blankosměnky

I. Nedostatek podpisu výstavce na blankosměnce v den její splatnosti nezpůsobuje sám o sobě neplatnost směnky po jejím doplnění.
II. I v případě, že směnka nebyla předložena přímému dlužníku k placení, lze se vůči němu domáhat práv z ní u soudu, přičemž doručení směnečné žaloby žalovanému má účinky prezentace směnky.
III. Směneční ručitelé mohou vůči výstavci cizí směnky na vlastní řad uplatnit námitku, že závazek ze směnky byl již splněn.
(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Odo 483/2002, ze dne 25.3.2003)

Vyplnění blankosměnky odporující dohodě

Vyplní-li majitel směnku, která byla vydána jako neúplná (blankosměnku), odlišně od ujednání o jejím vyplnění, není z tohoto důvodu směnka neplatná. Nesprávné vyplnění jen zakládá námitku dlužníka ve smyslu čl. I § 10 zákona směnečného a šekového.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 5 Cmo 125/98, ze dne 13.10.1998)

Přechod práva vyplnit blankosměnku

S převodem nebo přechodem blankosměnky přechází na nabyvatele bez dalšího i právo ji vyplnit.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Odo 1407/2006, ze dne 24.9.2008)

Podpis výstavce a rukojemské prohlášení

I. Nedostatek podpisu výstavce cizí směnky na směnce v době, kdy aval učinil rukojemské prohlášení, nemá vliv na existenci směnečného závazku avala.
II. Směnečný zákon ani jiný právní předpis nestanoví, v jakém pořadí mají být na směnečnou listinu přičiněny jednotlivé údaje či podpisy.
III. Za okamžik uvedení cizí směnky do oběhu je třeba považovat okamžik, kdy

směnku obsahující všechny náležitosti nabyt první vlastník směnky.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Cdo 1047/2007, ze dne 19. 9. 2007)

Promlčení práva na vyplnění blankosměnky u VS

Právo na vyplnění blankosměnky se nepromlčuje. Je-li v dohodě o vyplnění blankosměnky smluveno právo majitele bez dalšího vyplnit datum splatnosti, má majitel blankosměnky právo doplnit do blankosměnky jakékoliv datum splatnosti. Jedná-li se o zajišťovací směnku, nesmí vyplněné datum předcházet datu splatnosti zajišťovaného dluhu.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 9 Cmo 274/2004, ze dne 18.10.2004)

Promlčení práva na vyplnění blankosměnky u NS

Jestliže dohoda o způsobu vyplnění blankosměnky umožňovala majiteli bez dalšího vyplnit jak údaj směnečné sumy, tak data splatnosti, pak vzhledem k absenci jiného ujednání byl majitel blankosměnky omezen pouze v tom směru, že vyplněné datum splatnosti nemohlo předcházet datu splatnosti směnkou zajištěné pohledávky.

Také v případě tzv. zajišťovacích směnek je nutno dovodit, že nejsou akcesorickým závazkem k závazku jinému (jde o prostředek zajištění a nikoli o zajišťovací závazek), přičemž okolnost, že podle dohody účastníků je účelem směnky zajistit splnění určitého závazku, se projeví v okruhu tzv. kauzálních námitek, jimiž se dlužník ze zajišťovací směnky může bránit povinnosti ze směnky plnit. Plněním na zajišťovací směnku tak (na rozdíl od plnění z titulu ručení či zástavního práva) zajištěná pohledávka nezaniká a stejně tak plněním na zajištěnou pohledávku nezaniká pohledávka ze zajišťovací směnky.

Promlčení směnkou zajištěné pohledávky nemá vliv na její existenci; při absenci jiného ujednání tak nelze považovat námitku promlčení směnkou zajištěné pohledávky za účinnou obranu proti povinnosti směnku zaplatit.

(z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.3.2010, sp. zn. 29 Cdo 1181/2009).